

Практичний посібник для захисту своїх прав в Литві

*Підготувала:
Оксана Байтала*

1 квітня 2023, Вільнюс

Зміст

I. Способи захисту порушених прав

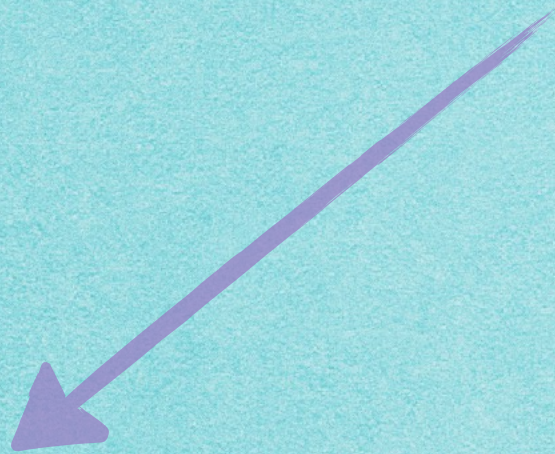
II. Державні установи, покликані захищати права людини

III. Неурядові організації

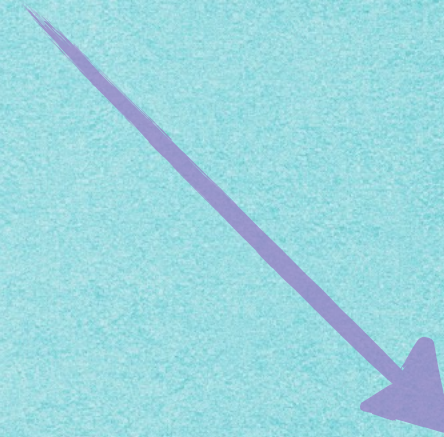
IV. Європейський суд з прав людини та порядок звернення

V. Корисні посилання

Правові способи захисту прав у Литві

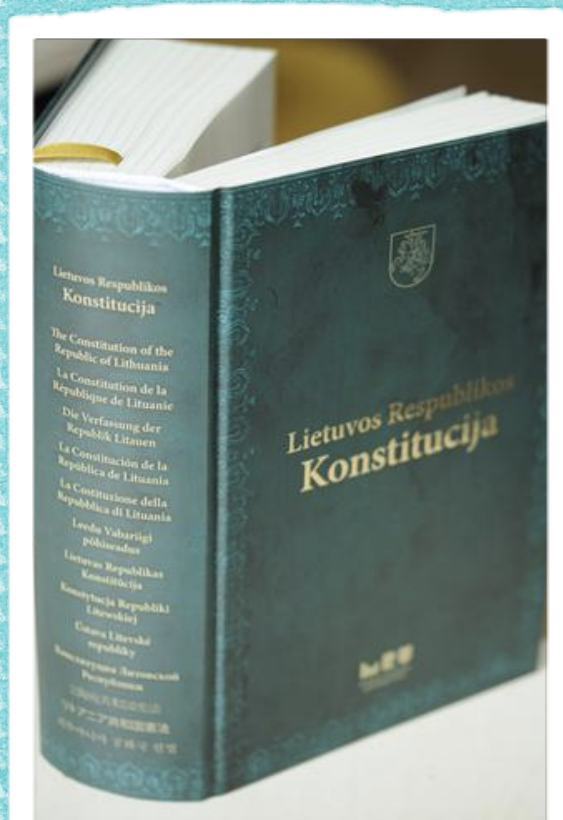

Судовий захист

Альтернативні
способи

Судовий спосіб захисту

Стаття 18

Права і свободи людини є вродженими.

Стаття 109

У Литовській Республіці правосуддя здійснюється тільки судами.
При здійсненні правосуддя суддя і суди є незалежними.
При розгляді справ судді підкоряються лише закону.
Суд приймає рішення від імені Литовської Республіки.

Стаття 111

Судами Литовської Республіки є Верховний суд Литви, Апеляційний суд Литви, регіональні та місцеві суди.
Для розгляду адміністративних, трудових, сімейних та інших справ відповідно до закону можуть утворюватися спеціалізовані суди.
Суди з надзвичайними повноваженнями не можуть створюватися в Литовській Республіці в мирний час.
Формування та компетенція судів встановлюється Законом про суди Литовської Республіки.

Альтернативні способи

Звернення до Омбудсмена.

**Оскарження рішень, дій чи бездіяльності
безпосередньо до органів місцевої та державної
влади.**

**Звернення за допомогою до недержавних неурядових
організацій.**

Інші (переговори, медіація, арбітраж тощо)

Державні установи

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba

Office of the
Equal Opportunities
Ombudsperson

LIUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS
KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA

LIUVOS
SEIMO
KONTROLIERIAI

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba

Служба правової допомоги, гарантованої державою

Громадяни України, які зараз перебувають у Литовській Республіці, можуть звернутися до Служби правової допомоги, гарантованої державою, за юридичною консультацією чи допомогою.

ПЕРВИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА

- Правова інформація та консультації;
- Підготовка документів в державні органи та органи місцевого самоврядування;
- Допомога у вирішенні спору у досудовому порядку та укладенні мирової угоди.

ВТОРИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА

- Підготовка процесуальних документів;
- Захист або представництво адвокатом у судах, в т. ч. у виконавчому провадженні ;
- Представництво під час досудового вирішення спору, якщо такий порядок передбачено законодавством або рішенням суду;
- Звільнення від витрат на адвоката, процесуальних та інших судових витрат;
- Послуги позасудової, судової та обов'язкової медіації.

За юридичною консультацією звертайтеся:

Місто, в якому надаються послуги	Прізвище та ім'я	Іноземні мови, на яких надаються консультації	Контакти	Адреса електронної пошти
Šiauliai	Vaidotas Smirnovas	RU/EN/GER	+ 370 700 00 207	v.smirnovas@vgtpt.lt
Kaunas	Sandra Šmulaitė	EN	+ 370 700 00 190	s.smulaite@vgtpt.lt
Vilnius	Olga Maksimenko	RU	+ 370 700 00 211	teisinepagalba@vgtpt.lt
Panevėžys	Rasa Matulevičienė	RU	+ 370 700 35 501	r.matuleviciene@vgtpt.lt

ПЕРВИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Хто є надавачем такої допомоги?

- Орган місцевого самоврядування відповідно до задекларованого або фактичного місця проживання фізичної особи. Контакти можна знайти на веб-сторінках або в приймальній відповідної установи.
- Skorистатися консультаціями можуть усі бажаючі, незалежно від матеріального становища. Кожен може отримати безкоштовну одногодинну консультацію.
- Якщо проблему можна вирішити тільки в суді, надавач первинної правової допомоги допоможе Вам скласти або складе за вас запит для отримання вторинної правової допомоги.

**Vilniaus
raiono
savivaldybė**

У Вільнюському районному муніципалітеті первинну правову допомогу надає начальник юридичного відділу, спеціаліст Славомір Мороз - адреса: вул. 50, Вільнюс, кім 313, тел. (8 5) 275 50 67, ел пошта: slavomir.moroz@vrsa.lt.

Первинна правова допомога надається:

понеділок та середа з 07.30 до 16.30,
вівторок та четвер з 08.30 до 17.30,
п'ятниця з 07.30 до 15.15.

ВТОРИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА

I.

Які документи необхідно надати?

- Заяву встановленого зразка (допомагають заповнити співробітники первинної правової допомоги);
- Документи, що обґрунтовують вимоги;
- Документи, що підтверджують право на отримання правової допомоги, що гарантується державою: річну декларацію про особисті доходи і про особисте (сімейне) майно для отримання вторинної правової допомоги (допомагають заповнити співробітники первинної правової допомоги) або документи, що підтверджують право на вторинну правову допомогу, незалежно від майна і доходу.

II.

У який строк приймається рішення?

Рішення установи про надання вторинної правової допомоги приймається негайно. Якщо не має такої можливості – протягом 7 робочих днів з дня подання запиту та отримання усіх необхідних документів.

III.

Як обрати адвоката?

- Можна обрати зі списку адвокатів, який надається Службою.
- Можна обрати будь-якого іншого адвоката на свій розсуд за його письмовою згодою.
- Якщо не виберете адвоката, його вибере Служба із наявного списку.
- Після отримання рішення вам потрібно зв'язатися з призначеним адвокатом.

ВТОРИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Хто має право на отримання первинної та вторинної правової допомоги?

- Громадяни Литовської Республіки;
- Громадяни держав-членів ЄС;
- Особи, які на законних підставах проживають в Литві чи іншій країні ЄС;
- Особи, які мають право на отримання правової допомоги відповідно до міжнародних угод, укладених з Литовською Республікою;
- Вторинна правова допомога доступна особам, чиї особисте (сімейне) майно та річний дохід не перевищує відповідних рівнів, встановлених Урядом Литви, або якщо особи належать до відповідних груп відповідно до статті 12 Закону про правову допомогу, що гарантується державою.

КОЛИ ВСТАНОВЛЕНИЙ ПЕРШИЙ (I) РІВЕНЬ ДОХОДІВ ТА МАЙНА

У 1 справі - держава фінансує 100% витрат, в наступних справах - держава фінансує 30% витрат.

КОЛИ ВСТАНОВЛЕНИЙ ДРУГИЙ (II) РІВЕНЬ ДОХОДІВ ТА МАЙНА

У 1 справі - держава фінансує 50% витрат, в наступних справах - держава фінансує 15% витрат.

ДЕ ПРИЙМАЮТЬ ДОКУМЕНТИ?

ВІЛЬНЮСЬКИЙ ВІДДІЛ:

Odminių g. 3, 01122 Vilnius
Tel. 8 700 00 211
teisinepagalba@vgtpt.lt

КАУНАСЬКИЙ ВІДДІЛ:

Kęstučio g. 21, 44320, Kaunas
Tel. 8 700 00 177
kaunoskyrius@vgtpt.lt

КЛАЙПЕДСЬКИЙ ВІДДІЛ:

Vilties g. 10, 92231, Klaipėda
Tel. 8 700 00 191
klaipedoskyrius@vgtpt.lt

ШАУЛЯЙСЬКИЙ ВІДДІЛ:

Vasario 16-osios g. 49, 76296, Šiauliai
Tel. 8 700 00 214
siauliuskyrius@vgtpt.lt

ВТОРИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Особи, що мають право на отримання вторинної правової допомоги, не зважаючи на майновий стан і доходи особи (сім'ї):

- Особи, які мають право на правову допомогу в кримінальному процесі відповідно до статті 51 Кримінально-процесуального кодексу;

Стаття 51 .

LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO PROCESO
K O D E K S A S

- 1) при розгляді справ про діяння, у вчиненні яких підозрюється або обвинувачується неповнолітній;
- 2) при розгляді справ сліпих, глухих, німих та інших осіб, які через фізичні або розумові вади не можуть здійснити своє право на захист;
- 3) при розгляді справ осіб, які не володіють мовою процесу;
- 4) при наявності суперечностей між інтересами захисту підозрюваного чи обвинуваченого, якщо хоча б в одного з них є захисник;
- 5) при розгляді справ про злочини, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі;
- 6) при розгляді справи за відсутності обвинуваченого в порядку, встановленому главою XXXII цього Кодексу;
- 7) при вирішенні питання про затримання підозрюваного, обвинуваченого, а також розслідуванні і розгляді справ про затримання підозрюваного, обвинуваченого;
- 8) при прийнятті рішення про екстрадицію (екстрадицію) чи передачу особи до Міжнародного кримінального суду або за Європейським ордером на арешт;
- 9) при розгляді справи в суді в прискореному порядку;
- 10) в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

Особи, що мають право на отримання вторинної правової допомоги, не зважаючи на майновий стан і доходи особи (сім'ї):

- Потерпілі, які бажають отримати відшкодування шкоди, заподіяної злочином;

- Особи, які перебувають у стаціонарних закладах соціального піклування;

- Особи, що мають право на соціальні виплати;

- Особи, які з об'єктивних причин не можуть розпоряджатися своїм майном та коштами;

- Особи, щодо яких вирішуються питання примусової госпіталізації, лікування та ізоляції або продовження примусової госпіталізації, лікування та ізоляції; опікуни (піклувальники) таких осіб, коли правова допомога необхідна для представлення прав або інтересів таких осіб;

- Особи з важким ступенем інвалідності або такі, що визнані працездатними; пенсіонери за віком, у яких встановлений високий рівень особливих потреб; опікуни цих осіб, коли допомога необхідна для захисту прав та інтересів підопічного;

Особи, що мають право на отримання вторинної правової допомоги, не зважаючи на майновий стан і доходи особи (сім'ї):

- Боржники у виконавчому провадженні, коли стягнення направлено на останнє житло, в якому вони проживають;

- Неповнолітні діти, які постраждали від правопорушень, коли вимагається участь уповноваженого представника;

- Батьки дитини, стосовно яких суд приймає рішення про обмеження або їх скасування, а також батьки дитини або інші їх представники за законом, коли суд розглядає питання про позбавлення батьківських прав;

- Неповнолітні діти, які у випадках, передбачених законом, самостійно звертаються до суду за захистом своїх прав або законних інтересів, за винятком таких, що перебувають у шлюбі або визнані судом повністю дієздатними (емансипованими);

- Особи, визнані інформаторами в порядку, встановленому Законом Литовської Республіки про захист інформаторів, або члени їх сімей в справах, пов'язаних із захистом інтересів цих осіб відповідно до Закону ЛР про захист інформаторів;

- Особи, відносно яких є клопотання про визнання їх недієздатними; особи, визнані недієздатними у справах про опіку, у зв'язку з переглядом рішення суду про визнання особи недієздатною, а також недієздатні особи, визнані судом дієздатними або особами з обмеженою дієздатністю;

- Інші особи, передбачені статтею 12 Закону про правову допомогу, що гарантується державою.

Office of the
Equal Opportunities
Ombudsperson

**ЗАКОН ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ПРО РІВНІ МОЖЛИВОСТІ
1998 р.**

Стаття 18. Прийняття скарг

- 1 . Кожна фізична та юридична особа має право подати скаргу до Уповноваженого з питань рівних можливостей щодо порушення рівних прав.
- 2 . Скарги подаються письмово. Порядок реєстрації та розподілу скарг визначається Положенням про Офіс Уповноваженого з питань рівних можливостей, затвердженим Омбудсменом з питань рівних можливостей.
- 3 . Якщо скаргу було отримано в усній формі чи по телефону, або якщо Омбудсмен з питань рівних можливостей виявив ознаки порушення рівних прав у пресі, інших засобах масової інформації чи інших джерелах інформації, Омбудсмен з питань рівних можливостей може розпочати розслідування щодо його власна ініціатива.
- 4 . Анонімні скарги не розслідуються, якщо Омбудсмен з питань рівних можливостей не вирішить інакше.

Стаття 20. Строк подання скарг

Строк подання скарги становить 3 місяці з дня вчинення дій, на які подається скарга. Скарги, подані після закінчення цього терміну, не підлягають розслідуванню, якщо Омбудсмен з питань рівних можливостей не вирішить інакше.

Підстава для дискримінації

Відповідачі

Як?

- Заповнення електронної форми скарги (<https://www.lygybe.lt/en/e-complaint>);
- Поштою (<https://www.lygybe.lt/en/make-a-complaint>);
- Електронною поштою (<https://www.lygybe.lt/lt/skundo-teikimas-el-pastu/1365>);
- Подача письмової скарги напряму до Реєстру Офісу Омбудсмена з рівних можливостей (<https://www.lygybe.lt/en/make-a-complaint>).

Стаття 22. Строк розгляду скарги

Скарга повинна бути розглянута і скаржнику повинна бути надана відповідь протягом 1 місяця з дня отримання скарги. У разі необхідності Омбудсмен з питань рівних можливостей може продовжити термін розслідування до 2 місяців. Скаржник повинен бути про це повідомлений належним чином.

ЗАКОН ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ПРО РІВНІ МОЖЛИВОСТІ 1998 р.

Стаття 23. Хід розгляду скарги

1 . Під час розгляду скарги Омбудсмен з питань рівних можливостей встановлює:

- 1) наявність чи відсутність рішень чи актів, які оскаржуються;
- 2) на яких підставах або за яких обставин прийнято рішення або вчинено дії;
- 3) чи суперечать зазначені у скарзі рішення та дії законам та іншим правовим актам;
- 4) хто вчинив порушення, з яких причин (або з якою метою), який обсяг порушень і яким чином особи, які вчинили порушення, відповідають за свої дії;
- 5) які факти чи докази підтверджують допущене порушення правових актів.

2 . Якщо через кровні чи шлюбні зв'язки чи з будь-якої іншої причини Омбудсмен з питань рівних можливостей не в змозі неупереджено розслідувати конкретну скаргу, він передає її одному зі співробітників свого офісу.

3 . За результатами розгляду скарги складається акт, у якому викладаються виявлені обставини та зібрані під час розслідування докази, а також дається правова оцінка діям. Заява підписується Омбудсменом з питань рівних можливостей.

4 . Про результати перевірки повідомляється заявнику, керівнику установи, де проводилась перевірка, та особі, дії якої перевірялися. Копії заяви надіслати їм поштою або вручити.

Стаття 24. Рішення Уповноваженого з питань рівних можливостей

1 . Після завершення розслідування Омбудсмен з питань рівних можливостей може прийняти рішення:

- 1) у разі встановлення ознак правопорушення направляти матеріали до слідчих органів;
- 2) звернутися до відповідної особи чи установи з рекомендацією припинити дії, що порушують рівні можливості, або скасувати нормативно-правовий акт щодо цього;
- 3) розглядати справи про адміністративні правопорушення та накладати адміністративні стягнення;
- 4) залишити скаргу без розгляду, якщо зазначені в ній порушення не знайшли підтвердження;
- 5) припинити розслідування, якщо заявник відкликає скаргу.

Закон Литовської Республіки про
Парламентського Омбудсмена
1998 р.

Омбудсмен Сейму є державною посадовою особою, призначеною Сеймом Литовської Республіки, яка захищає права та свободи людини, розслідує скарги скаржників на зловживання службовим становищем чи бюрократизм чиновників і прагне покращити державне управління.

Основним конституційним обов'язком Парламентського Омбудсмена є захист прав людини на належне державне управління, яке забезпечує права і свободи людини, нагляд за виконанням державними органами свого обов'язку належного служіння народу.

Омбудсмен Сейму також здійснює національне запобігання катуванням у місцях несвободи відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.

Подання скарги

Скаргу слід подати співробітнику Офісу Омбудсмена Сейму, можна надіслати звичайною поштою: пр. Гедиміна, вул. 56, 01110 Вільнюс, або електронною поштою: ombuds@lrski.lt

Якщо заявнику важко визначити суму скарги, можна звернутися до Офісу Омбудсмена Сейму або попросити поради за телефоном +370 800 22100

У скарзі має бути зазначено ім'я та прізвище заявника або найменування юридичної особи; контактну інформацію заявника, а також опис рішення або дій, які оскаржуються, дату та обставини, за яких вони сталися; дату та підпис. До скарги можуть бути додані копія оскаржуваного рішення; наявний доказ або його опис.

Консультації для заявників надаються в приймальні Офісу Омбудсмена Сейму в робочі дні з 8:00 до 17:00 у понеділок – четвер та з 8:00 до 15:45 у п'ятницю (обід: з 12:00 до 12:45).

! Консультації надаються лише литовською мовою **!** В іншому випадку заявник повинен сам звернутися за допомогою перекладача.

Часові рамки: Право подати скаргу проиягом одного року після виявлення порушення

**Розгляд
справи**

Якщо Ви подаєте скаргу до Парламентського Омбудсмена, рішення щодо початку розслідування справи та повідомлення Вас про це буде отримано проиягом 7 днів.

Якщо Парламентський Омбудсмен вирішить розпочати розслідування, то строк розгляду триває проиягом трьох місяців після його відкриття.

Парламентський Омбудсмен може продовжити цей термін, якщо Ваша справа є складною і потрібна додаткова інформація від державних установ чи приватних осіб для її розгляду.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS
KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA

Офіс Уповноваженого з прав дитини є незалежною державною установою для нагляду та контролю за додержанням прав дитини, яка утримується з бюджету та заснована постановою Сейму.

Уповноважений з прав дитини може:

- 1. Розслідувати поменційне порушення прав дитини.**
- 2. Запобігти майбутнім порушенням подібного роду проти Вас або інших осіб.**
- 3. Допомогти Вам зрозуміти Ваші права людини та пояснити, як краще їх захищати.**

Часові рамки: Право подати скаргу просягом одного року після виявлення порушення

Якщо Ви подаєте скаргу до Уповноваженого з прав дитини, рішення щодо початку розслідування буде прийнято просягом 10 робочих днів.

Якщо Уповноважений з прав дитини вирішує розпочати розслідування, то строк розслідування становить 3 місяців після його відкриття.

Омбудсмен може продовжити строк розслідування справи, якщо Ваша справа складна і потрібна додаткова інформація від державних установ або приватних осіб для її розгляду.

Як?

- Заповнення електронної форми скарги (<http://vtaki.lt/en/sector-activities/el-inquiry>).
- Поштою.
- Факсом.
- Подача письмової скарги напряму до Реєстру Офісу Омбудсмена з прав дитини.

Якщо Ви не впевнені, чи були порушені Ваші права людини та чи може Уповноважений з прав дитини розслідувати вашу справу, Ви можете надіслати електронного листа (vtaki@vtaki.lt) або зателефонувати (+370 5 210 7176) до офісу Уповноваженого, перш ніж подати скаргу.

Зміст скарги

Адресат - Уповноважений з прав дитини;

Прізвище, ім'я, по батькові заявника або назва установи, адреса, номер телефону;

Найменування юридичних осіб, які оскаржуються, або імена, прізвища, посади осіб, які оскаржуються, та установу, в якій вони працюють;

Назву та дату оскаржуваного рішення або опис дій (бездіяльності), час та обставини їх вчинення;

Прохання до Уповноваженого з прав дитини;

Перелік доданих документів;

Дата реєстрації скарги та підпис заявника.

До скарги можна додати:

Копія судового рішення, яке оскаржується.

Наявні докази або їх опис.

Список осіб, яких пропонується опитати, із зазначенням їхніх адрес та обставин чи інформації, яку вони можуть підтвердити.

Недержавні неурядові організації у Литві

Піднімайся, вставай,
відстоюй свої права!
Боб Марлі

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ FONDAS
EUROPEJSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
EUROPEAN FOUNDATION OF HUMAN RIGHTS
ЕВРОПЕЙСКИЙ ФОНД ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Lietuvos
Caritas

Lietuvos
Raudonasis
Kryžius

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ FONDAS
EUROPEJSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
EUROPEAN FOUNDATION OF HUMAN RIGHTS
ЕВРОПЕЙСКИЙ ФОНД ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Європейська фундація з прав людини була створена у відповідь на різке зростання порушень прав людини та прав національних меншин у Литві, яке спостерігалось після вступу країни до Європейського Союзу. Функціонує у Литві з 2010 р.

- Безкоштовна юридична консультація кожному, хто став жертвою дискримінації та зазнав порушень прав людини, а також кожному, хто став свідком такого.
- Інформування суспільства про права людини.
- Організація та проведення освітніх заходів про права людини, дискримінацію, провідію культу ненависті онлайн.
- Боротьба з дискримінацією в соціальних мережах та кіберпросторі.
- Боротьба з дискримінацією в сфері працевлаштування та трудових відносин.

✉ info@efhr.eu ☎ +(370) 691 50 822

Вільнюський Жіночий Дім – це феміністична організація, яка активно займається захистом і дотриманням прав жінок. Заснована у 1993 р.

- **Надання допомоги жінкам, які зазнали домашнього насильства (комплексна допомога, тобто інформаційні, психологічні та юридичні консультації, підтримка, посередництво в установах та представництво інтересів.)**
- **Кризове втручання та запобігання.**
- **Групи самопомоги.**
- **Навчальні заходи.**
- **Лобювання (Закон про захист від домашнього насильства 2011 р.).**

VILNIUS WOMEN'S HOUSE

Phone/Fax: +370 5 2616 380

E-mail: vmotnam@vmotnam.lt

<https://www.facebook.com/Vilniaus.Moteru.namai/>

Догляд за самотніми людьми похилого віку.

Допомога інвалідам та їхнім родинам.

Навчання наданню першої допомоги.

Гуманітарна допомога найбільш незахищеним верствам населення Литви.

Допомога біженцям, шукачам притулку та мігрантам.

☎ +370 659 71 598

✉ info@redcross.lt

Допомога дітям, бездомним та іншим незахищеним верствам суспільства.

Інтеграція іноземців.

Допомога біженцям, шукачам притулку та мігрантам.

Програма інтеграції іноземців Карітас у м. Вільнюс:

☎ 8 679 19 084

✉ kulturunamai@vilnius.caritas.lt

📍 Kalvarijų g. 39, Vilnius

Центр допомоги українцям Карітас у м. Вільнюс:

☎ 8 679 19 510

📍 М. К. Пасо g. 4, Vilnius (laikinai)

Юридична клініка Вільнюського університету

Юридична клініка Вільнюського університету – це громадська організація, яка надає безоплатну правову допомогу. Юридичні консультації надають студенти юридичного факультету.

Що
саме?

- Надати первинну інформацію про умови перебування в Литві;
- Допомогти заповнити необхідні документи, які потрібні для Департаменту Міграції Литовської Республіки, зробити додаткові копії документів;
- Надати контакти інших організацій з надання допомоги і інших державних установ;
- Надати іншу первинну правову допомогу в межах литовського законодавства.

Як?

- Надіславши листа електронною поштою на ukraina@teisesklinika.lt;
- По телефону, номер телефону «гарячої лінії» **+370 623 26 041** (робочих днів 10:00-18:00)
- У нашому офісі за адресою вул. Вільняус 25 (Vilniaus g. 25), м. Вільнюс (обов'язкова попередня реєстрація), реєстраційна форма тут: <https://teisesklinika.lt/registracija/>.

Save the Children – це неурядова некомерційна незалежна організація, яка працює з правами людей та спрямовує свою діяльність на запровадження довгострокових змін в житті потребуючих дітей.

Save the Children Lithuania є повноправним членом Save the Children International.

5 основних програмних напрямків:

- зменшення насильства над дітьми та інших форм жорстокого поводження з дітьми;
- зменшення соціальної зневаги та інституціоналізації дітей;
- захист прав дітей;
- міжнародні освітні програми проти насилля щодо дітей;
- постійне зміцнення поменціалу та фінансової стабільності організації.

Email: informacija@savethechildren.org

Phone: +370 5 261 0815

Литовський форум інвалідів (LDF) є найбільшою литовською організацією, що представляє інтереси різних груп інвалідів. Заснований у 2001 р.

Забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю:

- Брали участь у всіх сферах життя: освіті, ринку праці, громадському та політичному житті.
- Інклюзія особам з інвалідністю гарантується якісними та цілеспрямованими допоміжними послугами в громаді, які забезпечують можливість самостійного проживання, вибору місця проживання, навчальних закладів, працевлаштування, форм дозвілля та громадського життя.

☎ +37052691309

✉ info@lnf.lt

Європейський суд з прав людини

Європейський суд з прав людини (далі – Суд) є міжнародним органом, який за умов, визначених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція), може розглядати заяви, подані особами, які скаржаться на порушення своїх прав.

Конвенція є міжнародним договором, на підставі якого більшість європейських держав зобов'язалися дотримуватися прав та основоположних свобод людини. Ці права гарантуються як самою Конвенцією, так і протоколами до неї (Протоколи No. 1, 4, 6, 7, 12, 13 і 16), згода на обов'язковість яких надана державами – сторонами Конвенції.

Підстави звернення до ЄСПЛ

1. Ви можете звернутися до Суду, якщо вважаєте, що Ви особисто є жертвою порушення однією з держав – сторін Конвенції Ваших прав чи основоположних свобод, які захищаються Конвенцією та протоколами до неї.
2. Суд може розглядати лише ті заяви, в яких йдеться про порушення гарантованих Конвенцією та протоколами до неї прав – одного або кількох. Європейський суд є наднаціональною міжнародною судовою установою, яка розглядає скарги осіб щодо порушення їхніх прав державами – сторонами Конвенції.
3. Суд може розглядати лише ті заяви, які спрямовані проти держав, що ратифікували Конвенцію та відповідні протоколи, і які стосуються подій, що відбувалися після дати ратифікації.
4. Ви можете звернутися до Суду лише зі скаргами, предмет яких перебуває у сфері відповідальності суб'єкта владних повноважень (наприклад: парламенту, суду, прокуратури тощо) однієї з цих держав. Суд не розглядає заяви, спрямовані проти приватних осіб або недержавних інституцій.
5. Згідно з п. 1 статті 35 Конвенції, Суд приймає заяви до розгляду лише після того, як були використані усі внутрішні засоби юридичного захисту, і лише протягом чотирьох місяців з дати винесення остаточного рішення. Суд не розглядає заяву, яка не відповідає цим умовам прийнятності.

6. Надзвичайно важливо, щоб перед зверненням до Суду Ви використали усі засоби судового захисту в державі, проти якої спрямована заява, які могли б призвести до усунення порушення, що є предметом оскарження; в промилежному випадку Ви маєте довести, що такі засоби захисту є неефективними. Це означає, що Вам слід спочатку звернутися до національних судів, яким підсудна справа, включаючи відповідну вищу судову інстанцію, для захисту своїх прав, про порушення яких Ви маєте намір поскаржитись до Суду. Крім того, використовуючи належні засоби захисту, необхідно дотримуватись національних процесуальних правил, зокрема, передбачених законодавством строків.

7. Якщо Ваша заява стосується рішення національного суду, наприклад, вироку, то після того, як Ви використали звичайну процедуру судового оскарження, немає потреби знову вдаватися до спроб перегляду цього рішення. Також не обов'язково використовувати позасудові засоби юридичного захисту або звертатися зі скаргами або заявами, наприклад, до парламенту, глави держави або уряду, міністра чи уповноваженого з прав людини, оскільки ці засоби захисту не вважаються такими, що необхідно використати перед зверненням до Суду.

8. Ви можете подати заяву до Суду протягом чотирьох місяців після ухвалення остаточного рішення судом або органом влади, до компетенції яких належить визначення питання, що є предметом Вашого звернення до Суду. Чотирьохмісячний строк відраховується з моменту Вашого ознайомлення або ознайомлення Вашого адвоката з остаточним судовим рішенням, за результатами звичайної процедури оскарження на національному рівні, або ж - у разі якщо Ви вважає, що ефективний засіб юридичного захисту щодо такого порушення на національному рівні відсутній - з моменту стверджуваного порушення.

9. Перебіг чотирьохмісячного строку припиняється в момент отримання Судом від Вас першого листа, в якому чітко викладено - хоча б у смислій формі - предмет заяви, яку Ви маєте намір подати, або заповненого формуляру заяви. Звичайного запиту з проханням надати інформацію недостатньо, щоб зупинити перебіг чотирьохмісячного строку.

Як подавати заяву до Суду:

Офіційними мовами Суду є англійська та французька, але за бажанням Ви можете звертатися до Секретаріату Суду офіційною мовою однієї з держав, що ратифікували Конвенцію. На початковій стадії провадження Суд може також листуватися з Вами цією мовою. Проте, якщо Суд не визнає заяву неприйнятною на основі надісланих документів, а вирішить запропонувати Уряду висловити свою позицію щодо скарг заявника, Суд вести листування англійською чи французькою мовою, а Ви чи Ваш представник, за загальним правилом, повинні будемо надсилати подальші зауваження англійською чи французькою мовою.

Суд приймає лише ті заяви, які надіслані поштою (а не по телефону). Якщо Ви відсилаєте свою заяву електронною поштою або факсом, Вам обов'язково потрібно продублювати її звичайною поштою. Також немає необхідності бути особисто присутнім у Суді для усного викладення обставин справи.

Листи і документи, які надсилаються до Суду, не слід прошивати степлером, склеювати чи скріплювати іншим чином. Усі сторінки повинні бути послідовно пронумеровані.

Зміст заяви:

Згідно з положеннями правила 47 Регламенту Суду, в заяві необхідно:

- а) навести стислий виклад фактів, щодо яких Ви скаржитися, та суть Ваших скарг;
- б) зазначити права, гарантовані Конвенцією або протоколами до неї, які, на Вашу думку, були порушені;
- в) назвати національні засоби юридичного захисту, якими Ви скористалися;
- г) навести перелік рішень судів (або інших державних органів) у справі, із зазначенням дати кожного рішення та органу, який його виніс, а також коротку інформацію про зміст цього рішення. До листа необхідно додати копії самих рішень (Суд не повертає надіслані йому документи, тому необхідно надсилати виключно копії, а не оригінали).

Правило 45 Регламенту Суду вимагає, щоб заява була підписана Вами як заявником, або Вашим представником.

Якщо Ви не бажаєте розкривати свою особу, Ви маєте про це зазначити в заяві до Суду та викласти причини на виправдання такого відступу від загального правила гласності провадження в Суді. У виняткових і виправданих випадках Голова Палати Суду може надати дозвіл на анонімність.

Формуляр заяви:

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/forms/ukr&c=>

Адреса суду:

Усю кореспонденцію стосовно скарги необхідно надсилали за адресою:

**The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 STRASBOURG CEDEX
FRANCE – ФРАНЦІЯ.**

Корисна інформація:

https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c=#nl357809840531_pointer

Конфіденційність інформації, надісланої до Суду:

Згідно з правилом 33 Регламенту Суду, всі документи, що надійшли до Секретаріату Суду у зв'язку із заявою, за винятком поданих з приводу переговорів щодо дружнього врегулювання, як це передбачено правилом 62, мають бути доступними для громадськості, якщо з причин, викладених у пункті 2 цього правила, Голова Палати Суду не вирішить інакше - з власної ініціативи або за клопотанням сторони чи іншої заінтересованої особи.

Таким чином, за загальним правилом, доступ до всієї інформації, яка міститься в документах, наданих заявником Секретаріату Суду, зокрема до інформації про осіб, про яких йдеться в документах, є відкритим. Крім того, у разі якщо Суд викладе таку інформацію у рішенні щодо прийнятності або щодо сумі справи, або ж у рішенні про вилучення справи з реєстру справ Суду, її може бути розміщено в інформаційній базі Суду HUDOC на офіційному Інтернет-сайті Суду.

Наявність представника чи адвоката:

На початковій стадії подання заяви Ви не зобов'язані мати представника, а якщо Ви його маєте, він не обов'язково повинен бути адвокатом. Однак, якщо Суд вирішить запропонувати Уряду висловити свою позицію у справі, Вам потрібно, за загальним правилом, мати представника (крім особливих випадків), який є практикуючим юристом в одній із держав, що ратифікували Конвенцію. Представник повинен володіти однією з офіційних мов Суду (англійською або французькою).

Якщо Ви бажаєте звернутися до Суду через адвоката або іншого представника, Вам необхідно додати до формуляра заяви довіреність, яка б уповноважувала його діяти від Вашого імені. Представник юридичної особи (підприємства, об'єднання, і т.д.) або групи осіб повинен підтвердити свої юридичні повноваження представляючи заявника.

Плата за звернення до Суду:

Суд не може надати Вам допомогу з оплати послуг адвоката для підготовки заяви до Суду. В подальшому, а саме після рішення Суду про направлення заяви Урядові для надання зауважень, Ви, у разі браку коштів для оплати послуг адвоката, можете претендувати на отримання безкоштовної юридичної допомоги, якщо надання такої допомоги Суд визнає за необхідне для належного розгляду справи.

Процедура розгляду справи безкоштовна. Процедура розгляду справ Судом є письмовою, що не потребує Вашої особистої присутності у Суді. Вас обов'язково буде поінформовано про будь-яке рішення, винесене Судом у Вашій справі.

Корисні посилання

- ▶ Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод: https://www.echr.coe.int/documents/convention_ukr.pdf та Регламент Суду https://www.echr.coe.int/documents/rules_court_eng.pdf
- ▶ Конституція Литовської Республіки: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.21892>
- ▶ Кримінально-процесуальний кодекс Литовської Республіки: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.163482/asr>
- ▶ Закон Литовської Республіки «Про Рівні Можливості»: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.91428?jfwid=5v2xfdkil>
- ▶ Закон Литовської Республіки «Про Парламентського Омбудсмена»: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.452945?jfwid=>
- ▶ Служба правової допомоги, гарантованої Литовською Республікою: <https://vgtpt.lrv.lt/lt/iuridichna-dopomoga-ukrayintsiam-teisine-pagalba-ukrainieciams>
- ▶ Офіс Уповноваженого з рівних можливостей: <https://www.lygybe.lt/en/>
- ▶ Офіс Парламентського Омбудсмена: <https://www.lrski.lt/en/>
- ▶ Офіс Уповноваженого з прав дитини: <http://vtaki.lt/en/>
- ▶ Департамент Міграції: <https://migracija.lrv.lt/lt/naudinga-informacija/ukraina-ukrayina-ukraina-ukraine/informatsiia-dlia-gromadian-ukrayini/iuridichna-dopomoga>

- ▶ Посольство України у Литовській Республіці: <https://lithuania.mfa.gov.ua/>
- ▶ Вільнюський районний муніципалітет: <https://www.vrsa.lt/en>
- ▶ Європейська фундація з прав людини: <https://en.efhr.eu/>
- ▶ Вільнюський Жіночий Дім: <https://www.vmotnam.lt/specializuotos-pagalbos-centras/veikla/>
- ▶ Організація Червоного Хреста: <https://redcross.lt/>
- ▶ Литовський Карітас: <https://vilnius.caritas.lt/pagalba-ukrainieciams/>
- ▶ Організація Врятуймо Дітей: <https://www.aukok.lt/organization/Save-the-Children-Lithuania>
- ▶ Юридична клініка Вільнюського університету: <https://teisesklinika.lt/ukraina/>
- ▶ Литовський Форум Інвалідів: <https://www.lnf.lt/en/>

Дякую за увагу!

Все
буде
Україна